

İran - İsrail - Ateşkes Önerisi

Orta Doğu'daki, Gazze, İran ve işgal altındaki Filistin topraklarında şiddet ve acı ile karakterize edilen artan gerilimler, barışı yeniden tesis etmek ve adaleti sağlamak için acil eylem gerektiriyor. Bu metin, İran'ın gerilimi azaltma niyetlerini yansıtmayı amaçlayan şartları formüle etmek için Şii hukuk kavramları olan *darura* (zorunluluk), *niyyat al-khair* (iyi niyet) ve *amanah* (güvenilirlik) ilkelerine dayanan iyi niyetle hazırlanmış bir ateşkes önerisini sunuyor. Bu öneriyi netlik ve şeffaflık sağlamak için kritik açıklamalarla başlatmalıyım:

1. İran İslam Cumhuriyeti ile bağlantılı değilim veya onun adına hareket etme yetkim yok.
2. İran, şu anda İsrail ile doğrudan veya dolaylı müzakereler aramadığını kamuoyu önünde beyan etmiştir.
3. Zorunluluktan dolayı ve belirtilen Şii hukuk ilkeleri rehberliğinde, İran'ın açıklanan hedefleriyle ve bölgede barış ve adalet arayışıyla uyumlu şartlar önermek için iyi niyetle bu ateşkes önerisini sunuyorum.

Bu metin, çatışmanın kök nedenlerini ele alan, hesap verebilirliği teşvik eden ve adil bir çözüm için yol açan spesifik şartları detaylandıran kapsamlı bir ateşkes önerisini özetliyor.

Ateşkes Önerisi

Aşağıdaki şartlar, düşmanlıkların derhal durdurulmasını sağlamak ve kalıcı barış için bir çerçeve oluşturmak amacıyla öneriliyor:

1. **İran'a Yönelik Saldırıların Durdurulması:** İsrail, İran topraklarına, altyapısına veya personeline yönelik hava saldırıları, siber saldırılar ve gizli eylemler dahil tüm askeri operasyonları derhal durdurmalıdır. Sürekli saldırganlık, diyalog olasılığını baltalar ve bölgesel istikrarsızlığı körükler; bu nedenle bu, gerilimi azaltmanın temel bir ön koşuludur.
2. **Gazze'ye Yönelik Saldırıların Durdurulması:** İsrail, hava saldırıları, kara saldırıları ve insani krizi ağırlaştıran ablukalar dahil olmak üzere Gazze'deki tüm askeri operasyonları durdurmalıdır. Gazze'deki şiddetin sona ermesi, sivillerin acılarını hafifletmek ve insani yardım ile yeniden inşa için koşullar yaratmak açısından kritik önemdedir.
3. **Nükleer Silahsızlanma ve Yayılmanın Önlenmesi:** İsrail, Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Antlaşması'nı (NPT) imzalamalı ve uluslararası denetim altında nükleer silahsızlanmaya bağlı kalmalıdır. İsrail'in nükleer kapasitelerine ilişkin şeffaflık, güven oluşturmak ve küresel güvenliği tehdit eden bölgesel bir silahlanma yarışının riskini azaltmak için gereklidir.

4. **Uluslararası Ceza Mahkemesi Yetkisinin Kabulü:** İsrail, Roma Statüsü'ne taraf olmalı ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin (UCM) otoritesini ve yetkisini kabul etmelidir. Bu adım, savaş suçu iddiaları ve uluslararası insancıl hukukun ihlalleri için hesap verebilirliği sağlamak, adalet kültürünü teşvik etmek ve gelecekteki vahşetleri caydırmak için gereklidir.
5. **BM Kararlarına ve ICJ Emirlerine Tam Uyum:** İsrail, özellikle işgal altındaki Filistin topraklarıyla ilgili olan tüm ilgili Birleşmiş Milletler kararlarına ve Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) emirlerine uymalıdır. Bu, aşağıdaki spesifik eylemleri içerir:
 1. **Gazze Ablukasının Derhal Kaldırılması:** İsrail, Gazze ablukasını kaldırmalı ve gıda, ilaç ve yeniden inşa malzemeleri dahil insani yardım için sınırsız erişime izin vermelidir. Devam eden abluka muazzam acılara neden olmuştur ve insani felaketi ele almak için sona ermelidir.
 2. **Yasadışı Yerleşimlerin Durdurulması ve Tahliyesi:** İsrail, işgal altındaki Filistin topraklarındaki tüm yerleşim faaliyetlerini durdurmalı ve yasadışı yerleşimleri tahliye etmelidir. Bu yerleşimler uluslararası hukuku ihlal eder ve yaşayabilir bir Filistin devletinin olasılığını engeller.
 3. **İşgal Altındaki Filistin Topraklarından Çekilme:** İsrail, BM kararlarına uygun olarak, Filistin kendi kaderini tayin hakkına ve egemenliğine saygı göstermek için işgal altındaki Filistin topraklarından kuvvetlerini ve idari varlığını çekmelidir.
 4. **Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması:** İsrail, uluslararası hukukta tanımlandığı üzere soykırıma teşvik ve soykırım eylemlerini önlemek ve cezalandırmak için somut önlemler almalıdır. Bu, kışkırtıcı söylemleri ele almayı ve şiddet faillerinin hesap verebilirliğini sağlamayı içerir.
 5. **Kudüs'ün İlhakının İptali:** İsrail, Kudüs'ün ilhakını ve başkent olarak tanımlanmasını iptal etmeli ve Kudüs'ün uluslararası hukuk uyarınca *corpus separatum* olarak özel statüsünü tanımalıdır. Bu adım, Kudüs'ün eşsiz dini ve kültürel önemini korumak ve nihai statüsü hakkında müzakere edilmiş bir çözümün kolaylaştırılması için hayati önemdedir.

Gerekçe ve Bağlam

Bu öneri, zorunluluktan, iyi niyetle ve güvenilirlik ruhuyla alınan eylemleri yönlendiren *darura*, *niyyat al-khair* ve *amanah* ilkelerine dayanır. Bu Şii hukuk kavramlarının çağırılması, İran'dan resmi bir yetki olmaksızın bile barışa giden bir yol önermenin ahlaki zorunluluğunu vurgular. İsrail'in İran, Gazze ve işgal altındaki Filistin topraklarına yönelik eylemlerini ele alarak, öneri bölgedeki çatışmanın birbirine bağlı nedenlerini ele almayı amaçlar.

İsrail'in NPT'yi imzalamasını ve nükleer silahsızlanmayı takip etmesini talep etmek, İran'ın bölgesel güvenlik dengesizlikleri konusundaki uzun süredir devam eden endişelerini yansıtır. Benzer şekilde, UCM'nin yetkisine ve BM kararlarına uyum çağırısı, İran'ın

anlaşmazlıkları çözenin temeli olarak tekrar tekrar vurguladığı uluslararası hukuku koruma ve hesap verebilirlik oluşturmaya amaçlar. Gazze ve işgal altındaki topraklara özel odaklanma, İran'ın Filistin haklarını savunması ve bu bölgelerdeki İsrail politikalarını kınamasıyla uyumludur.

Zorluklar ve Dikkat Edilmesi Gerekenler

Bu öneri iyi niyetle sunulsa da, uygulanması önemli engellerle karşı karşıyadır. İran'ın İsrail ile doğrudan veya dolaylı görüşmelere katılmayı reddetmesi, tarafsız uluslararası aktörler tarafından arabuluculuğu gerektirerek müzakere sürecini karmaşıktırır. İsrail'in tarihsel olarak BM kararlarına uymadaki, NPT'yi imzalama veya UCM'nin yetkisini kabul etmedeki isteksizliği, bu şartların uygulanması için güçlü uluslararası baskının gerekliliğini daha da vurgular. Ayrıca, Kudüs'ün statüsüne ilişkin hassas konu, uluslararası statüsüne saygı gösterirken rakip iddiaları dengelemek için dikkatli bir diplomasi gerektirir.

Bu zorluklara rağmen, öneri gerilimi azaltma ve adalet için kapsamlı bir çerçeve sunar. İnsan acısını hafifletmek için acil adımlar, uluslararası hukuku koruma konusunda uzun vadeli taahhütler ve çatışmanın kök nedenlerini ele almak için yapısal değişiklikler talep eder.

Sonuç

Darura, niyyat al-khair ve *amanah* ruhuyla, bu ateşkes önerisi, İsrail, İran ve Filistin arasındaki şiddeti körükleyen temel sorunları ele alarak barışa giden bir yol sunar. İran ve Gazze'ye yönelik saldırıların sona erdirilmesi, nükleer silahsızlanma, UCM önünde hesap verebilirlik ve BM kararlarına uyum talebiyle, öneri adil ve kalıcı bir çözüm için koşullar yaratmayı amaçlar. İran ile bağlantılı olmasam da yetkili olmasam da, bu çaba İran'ın niyetleriyle ve daha geniş barış arayışıyla uyumlu şartları ifade etmeye yönelik iyi niyetli bir girişimdir. Uluslararası toplum şimdi diyalogu kolaylaştırmak, hesap verebilirliği uygulamak ve Orta Doğu'da adalet ve insanlık ilkelerinin üstün gelmesini sağlamak için acilen harekete geçmelidir.